auteur: Pieter Schouten

Ontwerp een wapenschild

In de tijd van standen en steden (de middeleeuwen) waren ridders op het slagveld niet te herkennen, omdat ze een helm met een vizier droegen. Daarom hadden ze op hun schild een teken, daaraan kon je zien wie er achter het vizier zat. Later werd zo'n teken een wapen genoemd. Het werd de gewoonte dat een zoon hetzelfde wapen gebruikte als zijn vader. Op die manier werden de wapens familiewapens. Later gingen ook landen, steden en provincies wapens gebruiken.

Doelen

- De kinderen leren wat een wapenschild is.
- De kinderen ontwerpen een eigen wapen.

Wat heb je nodig?

Voor elk kind:

- A4 papier en potlood
- karton of triplex
- waskrijt of verf

Introductie

Bekijk de afbeeldingen op de printbladen. Kijk naar de ridder. *Wat zie je?* [een ridder] *Hoe kun je zien wie het is?* [Dat kun je niet zien, want hij heeft een helm op.] Leg uit dat ridders hun schilden beschilderden, zodat ze herkenbaar waren. Aan het schild kon je zien wie de ridder was.

Het werd de gewoonte dat zoons hetzelfde schild gebruikten als hun vader. Als je vader een zwart en geel schild gebruikte, deed jij dat ook. Op die manier ging het schild bij de familie horen. Dat wordt een familiewapen genoemd. Later gingen ook steden en landen wapenschilden gebruiken. Laat eventueel het wapenschild van je eigen gemeente of provincie zien.

Bespreek de wapenschilden. Sommige wapens zijn heel simpel, ze bestaan alleen uit een patroon met twee kleuren. De kroon erboven is een soort versiering.
Op andere wapenschilden zie je eenvoudige afbeeldingen van dieren of voorwerpen. Het hoeft niet per se te lijken op een echt dier, als je maar meteen herkent wat het is: een adelaar, een beer of een paard. Er kan ook een voorwerp opstaan. De Franse lelie is een bekend voorbeeld van een voorwerp, het is een bloem die je meteen herkent.
Leg uit dat wapenschilden meestal alleen de kleuren wit, geel, zwart, blauw en rood gebruiken. Heel soms zie je wapenschilden met groen of paars. Kleuren als grijs, oranje of roze worden niet gebruikt op wapenschilden.

Achtergrond

Wapenschilden komen voort uit de tekens die ridders op hun schild aanbrachten, zodat ze herkenbaar waren op het slagveld. Rond zulke adellijke familiewapens is een hele wetenschap ontstaan, die heraldiek heet. Voor de meeste wapenschilden worden de volgende kleuren gebruikt: rood, blauw, geel, wit en zwart.

Daarnaast komen paars en groen wel voor, maar kleuren als bruin, oranje of grijs worden niet gebruikt.
Een wapenschild kan bestaan uit een combinatie van kleuren of uit een afbeelding, bijvoorbeeld van een dier of een voorwerp. Soms staat er een kroon boven op het wapen.

auteur: Pieter Schouten

Instructie
Leg uit dat de kinderen zelf een ontwerp voor hun eigen wapenschild gaan maken. Ze maken eerst een ontwerp met potlood en kleurpotlood. Daarna maken ze het eigenlijke schild van karton of triplex. Dit kleuren ze in met verf.

Ontwerpen
De kinderen maken op een A4-vel een ontwerp voor hun wapenschild. Leg uit dat het ontwerp simpel en duidelijk moet zijn. Laat de kinderen eerst met potlood tekenen. Ze mogen een liniaal gebruiken. Laat ze dan hun ontwerp inkleuren met kleurpotlood. Ze kunnen kiezen voor een patroon van kleuren (meestal worden er maar twee of drie kleuren gebruikt op een wapenschild) en/of een dier of voorwerp.

Uitwerken
Ze nemen hun ontwerp over op karton. Je kunt eventueel ook triplex gebruiken, dat van tevoren in de juiste vorm is gezaagd. Ze kleuren het in met plakkaatverf. Daarna knippen of snijden ze de vorm van het wapenschild uit.

Afronding
Laat een aantal kinderen vertellen wat ze op hun schild hebben gezet en waarom.
Hang de wapenschilden op in de klas.